

Datum
2017-03-01
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2017-93

Yttrande

Till
Kulturdepartementet

Remiss från Kulturdepartementet - En inkluderande kulturskola på egen grund (SOU 2016:69) Kn2016/02380/KO

Sammanfattning

Utredningen är angelägen och föreslår olika förändringar i syfte att skapa en mer jämlik och tillgänglig kulturskola vilket kan ligga till grund för ett fortsatt utvecklingsarbete för kulturskolorna lokalt, regionalt och nationellt. Kulturskolorna har behov av fler utbildade lärare men också av att nya utbildningar etableras. De nationella målen bör konkretiseras, kulturskolorna är och bör förbli en kommunal angelägenhet även om det bör föras en nationell kulturpolitik. Tillgången till kulturskola och/eller kulturaktiviteter på fritiden ska inte vara avhängigt socioekonomisk bakgrund, inte heller funktionsnedsättning, kulturell bakgrund, kön eller geografi. Genomgående saknas en beskrivning av hur det är tänkt att barn och unga ska involveras, dels i själva utvärderingsarbetet men även vad gäller inflytande kopplat till verksamhetens attraktivitet och innehåll.

Yttrande

Grundtanken är att kulturskolan ska erbjuda en verksamhet som vilar på barns och ungas intresse för konst och kultur. En ambition om att hålla hög kvalitet samt bemöta varje barn utifrån dess specifika förutsättningar bör utgöra basen. Kulturskolan måste få vara en konstnärlig mötesplats för barn och unga på deras fritid där verksamheten genom sin pedagogik kan möta barn och unga i den kultur där de befinner sig, men även låta barnen möta främmande kulturyttringar.

Tillgången till kulturskola och/eller kulturaktiviteter på fritiden ska inte vara avhängigt socioekonomisk bakgrund, inte heller funktionsnedsättning, kulturell bakgrund, kön eller geografi.

I de fall förslagen inte kommenteras tillstyrks utredningens rekommendationer.

6.2 Nationella mål

Förslaget välkomnas men de nationella målen bör konkretiseras, ett arbete som kan fortsätta på regional och lokal nivå. Målsättningen att erbjuda ”tre eller flera konstuttryck” bör om-

formuleras till ”konstnärlig och genremässig bredd med verksamhet inom flera konstuttryck”. Hur många konstformer varje kommun kan erbjuda bör vidare inte formuleras i ett nationellt mål eftersom förutsättningarna varierar stort mellan kommunerna.

6.3 Nationellt kulturskolecentrum

Ett statligt övertagande av kulturskolan nu och på tre års sikt är inte rätt väg att gå. Kulturskolorna är och bör förbli en kommunal angelägenhet även om det bör föras en nationell kulturpolitik. Ett nationellt kulturskolecentrum inom ramen för Kulturrådet bör därför endast omfatta bidragsgivning och uppföljning. Vidare behöver frågan om pedagogiskt stöd som en uppgift för kulturskolecentrum belysas ytterligare. Utvärdering av kulturskoleverksamheten bör ligga på Myndigheten för kulturanalys och den nationella utvecklingen bör initieras av Sveriges kommuner och landsting (SKL).

6.4 Utvecklingsbidrag

Förslaget välkomnas men bör vara högre än vad utredningen föreslår.

6.8 Förstärkta utbildningsvägar för att uppnå en inkluderande kulturskola på egen grund

Förslaget om att anpassa lärarutbildningarna välkomnas, dock saknas förslag på hur denna är tänkt att utformas. Övriga förslag kring området är generellt vaga, undantaget förslaget om den nya kulturpedagogexamen. En kulturpedagogexamen är dock inte tillräcklig utan en professionell konstnärlig bakgrund eller kandidatexamen. Kandidatexamen kan vara ett rimligt alternativ men dessa utbildningar är få och deras examen oklar. Om en ny examen som kulturpedagog inrättas bör rimligen också en grundutbildning som leder till denna examen inrättas. Staten bör i sådana fall vara tydligare och avsätta resurser eller på annat sätt se till att de önskade utbildningarna kommer till stånd.

6.10 Utvärdering och nästa steg

Förslaget välkomnas men saknar en beskrivning av hur det är tänkt att barn och unga ska involveras i själva utvärderingsarbetet.

6.11.1 Arbetsätt och verksamhetsformer som utgår ifrån barns och ungas perspektiv

Bedömningen att det är viktigt att kommunerna utvecklar sätt att fånga upp barns och ungas röster för att göra verksamheten attraktiv för en större bredd av deltagare anses riktig. Dock bör bedömningen följas av konkreta förslag på hur detta i praktiken ska genomföras.

6.11.2 Inkludering

Bedömningen anses riktig men bör följas av ytterligare konkreta förslag avseende inkludering av barn i ekonomiskt utsatta familjer likväl som ett resonemang kring vad den ojämlika nivån på deltagande i kulturskolorna i familjer med olika socioekonomiska förutsättningar beror på. Arbetet med inkludering bör lyftas fram och bli föremål inte bara för lokalt utvecklingsarbete i kommunerna utan även på nationell nivå. Det bör även föras ett resonemang med tillhörande förslag angående hur kulturskolan ska nå såväl flickor som pojkar i likvärdig omfattning.

Det kan vidare påpekas att många konstarter ställer höga krav på specialutrustade lokaler. Lokalerna bör både ligga i anslutning till en skola samt i centrala delar av en stad eller kommun eftersom de behövs i olika skeden av en elevs deltagande i kulturskolan, dock utan en tvingande lagstiftning vad gäller storlek, avgifter eller inriktning på verksamheten. Idrottslokaler används ofta både dagtid, kvällstid och helgtid. Samma synsätt bör präglade den framtida kulturskolan.

6.11.3 Att överbrygga avstånd

Bedömningen att transporter och fjärrundervisning kan bidra till att överbrygga avstånd anses rimlig, och då främst i syfte att överskrida kulturgränser. Att överbrygga avstånd, oavsett det rör sig om barn och unga på landsbygden eller i städer anses ytterst viktigt för att uppnå målet en inkluderande kulturskola. Utredningen saknar dock förslag som beskriver hur detta arbete ska genomföras i praktiken, i första hand saknas det förslag kopplade till likvärdighet vad beträffar kön och socioekonomi. Vidare bör artikel 31 i FNs konvention för barnets rättigheter beaktas, dvs. att barn har rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet och att staten ska uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet vilket innebär en rätt att ha tillgång till kultur och konstnärliga aktiviteter, och en rätt att själva utföra kulturella eller konstnärliga aktiviteter, på egen hand och tillsammans med andra barn och vuxna.

Bedömningen att fjärrundervisning (exempelvis via IKT) har en möjlighet att skapa närhet trots geografiskt avstånd är också rimlig men bör i förekommande fall användas som ett komplement till fysiska träffar, ej som en ersättning av dem. Utredningen bör vidare beakta det kommande resultatet av Skolverkets arbete med ett regeringsuppdrag kopplat till fjärrundervisning, vilket ska leda till i ett underlag som kan bidra till en bedömning av under vilka förutsättningar och i vilka ämnen som fjärrundervisning kan bedrivas med god kvalitet.

Ordförande

.....
Katrín Stjernfeldt Jammeh
.....

Sekreterare

.....
Pia Kanold
.....

I ärendet har Magnus Olsson (SD) och Jörgen Grubb (SD) anmält att de avser lämna in ett särskilt yttrande.